

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2018 - 2020**

CIESZYN 2018

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie

Spis treści

WPROWADZENIE	3
ZADANIA SAMORZADÓW TERYTORIALNYCH w ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY i SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ POSIADANE ZASOBY INSTYTUCJONALNE	4
DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZADAŃ POWIATU w LATACH 2015 – 2017 ..	8
CELE PROGRAMU.....	10
Cel główny : Podejmowanie przedsięwzięć na rzecz rozwijania i wspierania systemu pieczy zastępczej.	10
Cel główny: Promowanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem, w tym dalszy rozwój sieci zawodowych rodzin zastępczych.	12
Cel główny: Ewaluacja funkcjonujących placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego.....	13
Cel główny: Wspieranie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	14
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU	16
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	17
MONITORING i EWALUACJA PROGRAMU	17

WPROWADZENIE

Delegację do opracowania niniejszego Programu zawiera art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.), który określa, iż do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, zwanego dalej Programem. Jest to dokument określający i koordynujący działania w zakresie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2012 roku, wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną. Wyraźnie rozdzieliła obowiązki pomiędzy samorządy gmin i powiatu. Praca z rodziną naturalną należy do kompetencji gmin, natomiast organizacja pieczy zastępczej jest w kompetencji powiatów. Nałożyła także na podmioty realizujące te zadania obowiązek współpracy na rzecz dziecka i rodziny.

Zgodnie z rządowymi założeniami do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podstawową przyczyną umieszczania dzieci w różnych formach opieki zastępczej jest brak realnej pomocy rodzinie zmarginalizowanej lub rodzinie w kryzysie. Dlatego istotną cechą proponowanych rozwiązań jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą, jeżeli ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Działania podejmowane w tym zakresie powinny zapewnić rodzinie taką pomoc, która wyeliminuje zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewni w miarę szybki do niej powrót dzieci umieszczonych poza rodziną. Działaniom profilaktycznym, mającym na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków życia w jego środowisku rodzinnym, muszą towarzyszyć działania na rzecz doskonalenia i rozwoju różnych form pieczy zastępczej nad dzieckiem.

Pieczka zastępcza powinna trwać zatem aż do ustania przyczyn, tj. problemów rodziców naturalnych. Jeśli powrót dziecka do rodziny naturalnej nie jest możliwy to piecza zastępcza dążyć winna do przysposobienia dziecka, a dopiero w sytuacji, gdy nie jest to możliwe, dziecko należy objąć opieką i wychowaniem w środowisku zastępczym. Zadaniem pieczy zastępczej jest pomaganie dziecku, a nie zastępowanie mu rodziców.

Pieczka zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Do głównych form rodzinnej pieczy zastępczej należą:

- rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa i zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- rodzinny dom dziecka.
- Natomiast instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest w formie:
 - placówki opiekuńczo-wychowawczej;
 - regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
 - interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Jednym z zadań nałożonych przez ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. limit rodzin zastępczych zawodowych.

Realizacja programu ma przyczyniać się do wszechstronnego wspierania rodzin oraz profesjonalnej opieki nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.

Aby system pieczy zastępczej w Powiecie Cieszyńskim był efektywny w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020 wyznaczono 4 cele główne tj.:

1. Podejmowanie przedsięwzięć na rzecz rozwijania i wspierania systemu pieczy zastępczej.
2. Promowanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem, w tym dalszy rozwój sieci zawodowych rodzin zastępczych.
3. Ewaluacja funkcjonujących placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego.
4. Wspieranie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Adresatami niniejszego programu są rodziny zastępcze, rodziny pomocowe, dzieci i młodzież przybywająca w pieczy zastępczej, usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze.

Program zgodny jest ze Strategią Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2017 - 2025 oraz Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

ZADANIA SAMORZADÓW TERYTORIALNYCH w ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY i SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ POSIADANE ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Do zadań własnych gminy należy m.in.:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- zatrudnianie i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

Dane liczbowe opracowane na podstawie informacji przekazanej przez ośrodki pomocy społecznej dotyczące wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze w latach 2015 – 2017 z wyszczególnieniem ilości rodzin objętych opieką asystenta rodziny, ilości dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej, które dzięki

pracy asystenta nie zostały umieszczone w pieczy oraz ilości dzieci, które w związku z pracą asystenta powróciły do rodziny biologicznej.

L.p.	MIASTO/GMINA	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny			Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej, które dzięki pracy asystenta nie zostały umieszczone w pieczy			Ilość dzieci, które dzięki pracy asystenta powróciły do rodziny biologicznej		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	ROK									
1.	CIESZYN	32	35	46	32	35	46	3	0	0
2.	USTROŃ	8	6	9	3	0	0	2	7	4
3.	WISŁA	11	10	14	18	12	19	2	1	2
4.	SKOCZÓW	29	26	34	25*			5*		
5.	STRUMIEŃ	16	20	19	27	32	30	0	0	1
6.	BRENNA	11	15	13	23	37	35	0	0	1
7.	CHYBIE	9	11	12	28	32	34	0	0	0
8.	DĘBOWIEC	6	3	0	7	3	0	5	5	0
9.	GOLESZÓW	10	18	15	23	29	27	0	0	2
10.	HAŻLACH	8	10	12	24*			0	0	0
11.	ISTEBNA	14	9	9	4	5	4	0	0	0
12.	ZEBRZYDOWICE	13	13	13	32	30	27	0	0	2

* Gmina Skoczów oraz Hażlach przekazały dane liczbowe ogólnie za lata 2015-2017.

Do zadań własnych powiatu należy m.in.:

- opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo - wychowawczych;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą;
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz udzielanie im wszechstronnego wsparcia;
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo - wychowawczych;

- finansowanie:
 - świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo - wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne,
 - szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przez rodziców biologicznych.

Zarządzeniem nr WO.120.37/2011 z dnia 27 grudnia 2011 r. Starosta Cieszyński wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Cieszyńskim.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in.:

- prowadzenie naboru i kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- organizowanie szkoleń oraz zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- zapewnianie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby oraz udzielanie pomocy i wsparcia zapobiegając zjawisku wypalenia zawodowego;
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

- przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Regulacje ustawowe w zakresie liczby rodzin pozostających pod opieką jednego koordynatora wskazują, że niezbędnym jest poszerzenie obecnego składu Zespołu ds. pieczy zastępczej o kolejne stanowiska koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Kierunki realizowane przez Powiat Cieszyński w zakresie polityki prorodzinnej, zapisane w strategii, są zgodne z wyznaczonym kierunkiem reformy systemu pomocy dziecku i rodzinie. Pierwszym etapem powyższych zmian była budowa bazy rodzin zastępczych, obejmujących opieką dzieci najmłodsze. Począwszy od roku 2001 r. we współpracy z sądem opiekuńczym przyjęto zasadę, że niemowlęta i małe dzieci nie będą umieszczane w całodobowych placówkach opiekuńczo- wychowawczych, co ma miejsce w innych częściach naszego kraju.

W Powiecie Cieszyńskim średnia liczba rodzin zastępczych, w ostatnich trzech latach kształtowała się na zbliżonym poziomie, tj. około 171 rodzin zastępczych. w grudniu 2001 r. powstały dwa pierwsze rodzinne pogotowia, kolejne w grudniu 2002 r. Obecnie funkcjonują trzy rodzinne pogotowia obejmujące opieką interwencyjną dzieci do dziesiątego roku życia.

Ponadto na terenie powiatu istnieje rozbudowana sieć pomocy instytucjonalnej podejmująca działania na rzecz wspierania rodzin naturalnych i tworząca system pieczy zastępczej. Są to dwie placówki opiekuńczo wychowawcze typu socjalizacyjnego i jedna placówka interwencyjna.

Instytucjonalny system pieczy zastępczej i wspierania rodziny w Powiecie Cieszyńskim:

L.p.	Jednostka organizacyjna powiatu lub prowadzona na zlecenie powiatu	Profil
1	Dom Dziecka ul. Kraszewskiego 2, 43-400 Cieszyn tel. (33) 8577907	Placówka opiekuńczo- wychowawcza typu socjalizacyjnego
2	Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie Międzywiecie, ul. Malinowa 4, 43-430 Skoczów tel. (33) 8584020	Placówka opiekuńczo- wychowawcza typu socjalizacyjnego
3	Rodzinny Dom Czasowego Pobytu dla Dzieci „Sindbad”, ul. Bernadka 38, 43-450 Ustroń tel. (33) 8511474	Placówka opiekuńczo- wychowawcza typu interwencyjnego

Pełnoletni wychowankowie po opuszczeniu placówki opiekuńczo - wychowawczej lub rodziny zastępczej mają możliwość zamieszkania w dwóch mieszkaniach prowadzonych przez Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego i Adopcyjnego "Tęczowa Przystań" w Cieszynie. Wychowankowie objęci są opieką doraźną pozwalającą ukierunkować, doradzić oraz udzielić pomocy i wsparcia w przejściu od roli wychowanka do samodzielności w dorosłym życiu.

Działania podejmowane w gminach powiatu cieszyńskiego na rzecz wspierania rodzin dysfunkcyjnych.

Wszystkie ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu cieszyńskiego prowadzą szereg działań w kierunku pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. Są to m.in. praca socjalna, wsparcie asystenta, pomoc finansowa, pomoc żywieniowa, wypoczynek letni i zimowy dla dzieci, zajęcia pozaszkolne, poradnictwo rodzinne, psychologiczne, prawne, profilaktyka uzależnień, prowadzone są również placówki wsparcia dziennego, zajęcia socjoterapeutyczne i pomoc edukacyjno-dydaktyczna.

DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZADAŃ POWIATU w LATACH 2015 – 2017

Dane liczbowe dotyczące zadań powiatu prezentują kolejne tabele, opracowane na podstawie prowadzonej sprawozdawczości.

Tabela 1 Liczba rodzin zastępczych w latach 2015 – 2017

Rodzaj rodziny zastępczej	Liczba rodzin zastępczych		
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
rodziny spokrewnione	75	67	68
rodziny niezawodowe	93	96	90
rodziny zawodowe	7	7	10
razem	175	170	168

Tabela 2 Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu z podziałem na typ rodziny w latach 2015 – 2017

Typ rodziny	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
w rodzinach spokrewnionych	96	85	94
w rodzinach niezawodowych	149	158	133
w rodzinach zawodowych	48	36	54
razem	293	279	271

Tabela 3 Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu z podziałem na typ rodziny w latach 2015 – 2017

Typ rodziny	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
w rodzinach spokrewnionych	9	9	9
w rodzinach niezawodowych	12	11	6
w rodzinach zawodowych	19	10	19
razem	40	30	33

Tabela 4 Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2015 – 2017

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
19	17	32

Tabela 5 Usamodzielnianie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Kontynuujący naukę	114	109	85
Przyznano pomoc na zagospodarowanie	25	27	16
Przyznano pomoc na usamodzielnienie	21	24	16

Analizując przedstawione w tabelach dane obserwujemy nieznaczny spadek liczby rodzin zastępczych i przebywających w pieczy rodzinnej dzieci. Znacznie natomiast wzrosła liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela 6 Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych oraz na pomoc dla pełnoletnich wychowanków pieczy rodzinnej w latach 2015 - 2017

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
3 677 447,27	3 575 699,75	3 474 513,51

Tabela 7 Wydatki na świadczenia dla pełnoletnich wychowanków pieczy instytucjonalnej w latach 2015 - 2017

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
270 837,60	228 380,85	191 188,48

Tabela 8 Wydatki na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych w latach 2015 - 2017

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
347 134,37	319 871,81	367 715,55

Tabela 9 Dochody z tytułu współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej przez gminy w latach 2015 - 2017

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
742 003,03	1 056 605,51	1 220 164,97

Tabela 10 Dochody z tytułu zwrotu wydatków za pobyt dzieci obcych w pieczy zastępczej na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2015 - 2017

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
982 052,61	1 047 654,14	1 001 108,18

Tabela 11 Wydatki z tytułu pobytu dzieci naszych w pieczy zastępczej poza terenem powiatu cieszyńskiego w latach 2015 - 2017

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
358 660,57	402 737,94	378 738,89

* źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określona statutowo liczba 30 wychowanków w placówce opiekuńczo - wychowawczej może zostać utrzymana nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2021 r. Zgodnie z ww. ustawą po tym

czasie w placówce będzie można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

Jednocześnie ustawa stanowi, iż w budynku można umieścić tylko jedną placówkę opiekuńczo - wychowawczą.

Biorąc pod uwagę obecne funkcjonowanie naszych dwóch placówek opiekuńczo - wychowawczych, statutowo 30 wychowanków w jednej, usytuowanych w czterech obiektach, należałoby podjąć decyzję o ewentualnym powołaniu centrum administracyjnego do obsługi czterech placówek.

Aby uzyskać zgodę Wojewody zachodzi konieczność zmniejszenia o dwóch wychowanków w każdej placówce, co analizując strukturę wiekową wychowanków (aktualnie 15 pełnoletnich) nie powinno być problematyczne.

CELE PROGRAMU

Cel główny : Podejmowanie przedsięwzięć na rzecz rozwijania i wspierania systemu pieczy zastępczej.

Uzasadnienie celu:

Każde dziecko ma prawo do życia i rozwoju we własnej rodzinie ale gdy zdarzy się, że rodzina naturalna nie wypełnia swoich funkcji, dzieciom tym, należy zapewnić opiekę zastępczą, najlepiej w rodzinie zastępczej. Przyjęte rozwiązania kładą nacisk na rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej, wspieranie rodzin pełniących trudną rolę rodzica zastępczego oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie nowych kandydatów na rodziny zastępcze. z uwagi na fakt, iż z różnych względów nie wszystkie dzieci mogą być umieszczone w rodzinnych formach pieczy należy zachować istniejący w Powiecie system pieczy instytucjonalnej, który winien podlegać rozwojowi i właściwym przekształceniom.

Przedmiotowy cel realizowany będzie za pośrednictwem celów szczegółowych, tj.:

Udzielanie wielokierunkowego wsparcia osobom tworzącym rodziny zastępcze:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom tworzącym rodzinną pieczę zastępczą w przewyżnianiu problemów związanych z opieką nad małoletnimi przebywającymi w pieczy zastępczej,
- Rozwój pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (koordynator rodziny, asystent rodziny, rodziny pomocowe i in.),
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz dziecka i rodziny,

- Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz rozwoju i wspierania pieczy zastępczej.

Działania:

- Zapewnienie rodzinom i dzieciom umieszczonym w pieczy bezpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej.
- Utworzenie grupy wsparcia dla osób lub małoletnich tworzących rodziną pieczę zastępczą.
- Wspieranie w uzyskaniu pomocy materialnej i instytucjonalnej.
- Doposażenie rodzin zastępczych w niezbędny sprzęt i wyposażenie

Realizatorzy: PCPR, WOA, OPS

Szkolenia:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Zadania wynikające z realizacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Działania:

- Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze,
- Prowadzenie szkoleń dla istniejących spokrewnionych rodzin zastępczych,
- Prowadzenie Szkoleń dla istniejących niezawodowych rodzin zastępczych,
- Prowadzenie szkoleń dla istniejących zawodowych rodzin zastępczych.

Realizatorzy: PCPR

Podnoszenie jakości usług świadczonych w zakresie pieczy rodzinnej:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz rozwoju i wspierania pieczy zastępczej.

Działania:

- Wspieranie rozwiązań ułatwiających godzenie aktywności zawodowej z rolą rodzica,
- Tworzenie grup wsparcia poza PCPR-em,
- Objęcie wsparciem psychoterapeuty na terenie powiatu,
- Konsultacje dla osób zgłaszających problemy wychowawcze z dzieckiem.

Realizatorzy: PCPR, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Cel główny: Promowanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem, w tym dalszy rozwój sieci zawodowych rodzin zastępczych.

Uzasadnienie celu:

Opieka zastępcza to nie to samo co bycie rodzicem i opiekunem dla własnego dziecka. Decyzja o przyjęciu dziecka do rodziny jest bardzo trudna i odpowiedzialna, musi być więc przemyślana. Zmienia ona dotychczasowy system rodziny, wpływa na wszystkich jego członków. Przyszli rodzice zastępczy muszą brać pod uwagę wszystkie aspekty dotyczące wcześniejszych przeżyć na jakie mogło być narażone dziecko przez własnych rodziców biologicznych. Dziecko, które było zaniedbywane przez swoje najbliższe otoczenie, przez rodziców, potrzebuje znacznie więcej czasu aby ponownie zaufać dorosłym. Zatem w sposób przemyślany i skuteczny należy promować rodzinne formy opieki nad dzieckiem co jest zadaniem trudnym jednak możliwym do wykonania.

Przedmiotowy cel realizowany będzie za pośrednictwem celów szczegółowych, tj.:

Promowanie rodzicielstwa zastępczego:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Zadania wynikające z realizacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym określenie limitu rodzin zawodowych

Działania:

- Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych
- Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki
- Organizacja obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

Realizatorzy: PCPR, Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.

Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Zadania wynikające z realizacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym określenie limitu rodzin zawodowych.

Działania:

- Poszukiwanie, szkolenie i tworzenie nowych zawodowych rodzin zastępczych,
- Przekształcanie istniejących niezawodowych rodzin zastępczych w zawodowe rodziny zastępcze.

Realizatorzy: PCPR

Dalsze prowadzenie kampanii na rzecz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Prowadzenie kampanii pod hasłem "Spełnij dziecięce marzenia o rodzinie...".

Działania:

- Roznoszenie ulotek, publikowanie artykułów w lokalnej prasie i wywiady w lokalnych mediach,
- Rozwieszanie plakatów w szkołach, przedszkolach, parafiach.

Realizatorzy: PCPR.

Cel główny: Ewaluacja funkcjonujących placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego.

Uzasadnienie celu:

Zapisy ustawowe określają jednoznacznie kierunki jakie powinien podejmować powiat w celu doprowadzenia placówek opiekuńczo - wychowawczych do osiągnięcia określonych standardów pracy oraz podniesienia jakości świadczonych usług na rzecz dzieci przebywających w tychże placówkach. Aby sprostać tym wymaganiom niezbędne jest skonkretyzowanie celów jakie stawia sobie nasz powiat.

Przedmiotowy cel realizowany będzie za pośrednictwem celów szczegółowych, tj.:

Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie funkcjonowania placówek:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz rozwoju i wspierania pieczy instytucjonalnej.

Działania:

- Kontynuowanie współpracy z zaprzyjaźnioną placówką z Niemiec,
- Tworzenie przestrzeni do współpracy wszystkich placówek funkcjonujących na terenie powiatu,
- Pozyskiwanie sponsorów w celu realizacji konkretnych działań na rzecz dzieci (opłacanie prywatnych lekcji, wizyt lekarskich, itp.).

Realizatorzy: DOMY DZIECKA.

Sukcesywne dostosowywanie instytucjonalnej pieczy zastępczej do potrzeb powiatu i standardów ustawowych.

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Zadania wynikające z realizacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym określenie limitu rodzin zawodowych.

Działania:

- Zmniejszenie ilości miejsc o dwa w każdej z placówek socjalizacyjnych,
- Utworzenie wspólnego centrum obsługi administracyjnej.

Realizatorzy: PCPR

Cel główny: Wspieranie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Uzasadnienie celu:

Osoby usamodzielniające się w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) zazwyczaj pozbawione są wsparcia ze strony swoich bliskich. Dlatego też ważnym zadaniem powiatu jest wspieranie młodych osób, które opuszczają rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze w zakresie procesu usamodzielnienia poprzez m.in. pomoc w uzyskaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, a także wsparcie finansowe i rzeczowe, likwidując w ten sposób czynniki powodujące ograniczenia ich szans w równoprawnym udziale w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym.

Przedmiotowy cel realizowany będzie za pośrednictwem celów szczegółowych, tj.:

Tworzenie i realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Objęcie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Działania:

- Pomoc w tworzeniu indywidualnych programów usamodzielnienia i realizacja programów usamodzielnienia.

Realizatorzy: PCPR, Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.

Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia poprzez organizację szkoleń, kursów dla usamodzielniających się wychowanków w ramach pozyskiwanych środków zewnętrznych:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych.
- Aktywizacja i wspieranie osób usamodzielnianych.
- Zwiększenie liczby mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków.

Działania:

- Organizacja kursów zawodowych, treningów kompetencji i umiejętności społecznych.
- Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie.
- Umożliwienie zamieszkania usamodzielnianym wychowankom w mieszkaniach treningowych, chronionych lub mieszkaniach socjalnych.
- Organizacja grupy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków.
- Prowadzenie mieszkań dla usamodzielnianego.

Realizatorzy: PCPR, PUP, Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.

Współpraca lokalnych służb na rzecz usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej:

Zadania do realizacji w latach 2018-2020:

- Wspieranie wychowanków w procesie usamodzielnienia

Działania:

- Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- Pomoc w uzyskaniu lokalu mieszkalnego.

Realizatorzy: PCPR, PUP, Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie, Wydziały gmin odpowiedzialne za przydział mieszkań z zasobów gminy.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Programie obowiązkowo należy ustalić coroczny limit zawodowych rodzin zastępczych. w roku 2017 na terenie powiatu cieszyńskiego funkcjonowało 10 zawodowych rodzin zastępczych. Poniższa tabela określa coroczny wzrost ilości funkcjonujących zawodowych rodzin zastępczych o dwie kolejne rodziny.

Limit zawodowych rodzin zastępczych na lata 2018-2020 r.

Rok 2018	
Rodziny zawodowe, w tym rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego do utworzenia	2
Rok 2019	
Rodziny zawodowe, w tym rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego do utworzenia	2
Rok 2020	
Rodziny zawodowe, w tym rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego do utworzenia	2

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Dalszy rozwój istniejącego systemu rodzinnej pieczy zastępczej oraz podniesienie jakości usług w zakresie świadczonej pieczy zastępczej.
2. Pozyskanie i przeszkolenie większej liczby opiekunów zastępczych, co zwiększy możliwość umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych zamiast w placówkach.
3. Zwiększenie liczby zawodowych rodzin zastępczych.
4. Szkolenie i wspieranie rodzin zastępczych pozwalające na profesjonalne pełnienie funkcji rodzica zastępczego. Uczestnictwo w grupach wsparcia pozwoli na zwiększenie kompetencji wychowawczych, umiejętności radzenia sobie z problemami na bazie doświadczeń innych rodzin.
5. Zwiększenie dostępności do informacji na temat rodzicielskiej pieczy zastępczej poprzez promocję rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Zwiększenie zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
7. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe.
8. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.
9. Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

- budżetu Powiatu Cieszyńskiego,
- dotacji celowych budżetu państwa,
- środków finansowych organizacji pozarządowych,
- innych źródeł (np. darowizny).

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowanie Programu odbywać się będzie poprzez sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych oraz analizę i interpretację danych gromadzonych w związku z realizacją działań ujętych w Programie.

Powyższe będzie służyło odpowiedzi na pytania:

1. Czy program służył udoskonaleniu systemu rodzinnej opieki zastępczej?
2. Czy zagwarantowano wystarczające środki na realizację programu?
3. Które cele przyjęte w programie dały oczekiwane rezultaty, a które należy zmienić?
4. W jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie w sprzęt i realizacja świadczeń oraz organizacja pracy gwarantują realizację założonych celów?

Uzyskane tą drogą informacje pozwolą na ocenienie wartości Programu oraz pomogą w dalszym planowaniu. Podmioty realizujące Program sprawdzą w ten sposób efektywność i skuteczność przyjętych założeń. Program ten jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji.

Koordinatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest zobowiązany corocznie przedstawiać informację z realizacji programu Radzie i Zarządowi Powiatu Cieszyńskiego.